

D ė m e s i o, – [dėl LGGRTC-o vadovo paskyrimo klaidinami](#): Prezidentas,
Seimas ir visuomenė (TĖSINYS – II-oji dalis)

Skirta LR Valstybės vadovams įspėti,
o taip pat Lietuvos mokslinės vadybos draugijai (LMVD),
kaip P. Šalčiaus ir V. A. Graičiūno tradicijų tęsėjai,
siekiant atkurti moksliškai pagrįstą institucijų valdymą.“

buvusio sąjūdininko, pedagogo,
savo diplominiame darbe
pirmą kartą pavartojusio; sovietmetyje uždraustą,
„vadybos“ terminą, bei Juozo Krikštaponio
biografijos klastojimą tyrinėjusio
Vytenio Aleksandraičio

Į S P Ė J I M A S

apie Valstybės vadovų ir visuomenės klaidinimą, kurį pavadinu:

AR TAMSA ŠOKS PERGALĖS ŠOKĮ PRIEŠ MOKSLĄ?

„Gerbiamieji,

Šis raštas nėra skundas – tai vadybinė-istorinė diagnozė institucijai, kuri tapo savo pačios vadovavimo įkaite. Remdamasis tarpukario Lietuvos vadybos pradininko prof. Petro Šalčiaus principais ir asmenine patirtimi, įrodau, kad dabartinis LGGRTC-o konfliktas yra ne asmenybių ginčas, o sisteminis regresas į sovietinį rus.: „управление“ ('upravljenje') modelį. Kviečiu perskaityti bent paryškintas dalis, kurios atskleidžia, kaip prarandama valstybės institucijų kontrolė.“

Jau matosi, kad prasideda antidemokratiniai procesai, kai š. m. balandžio 15 d. įvyko pirmą kartą Lietuvoje viešas; tiesiogiai transliuojamas per Atviras Seimas kanalą konkursas į Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro (toliau LGGRTC-o arba Centro) generalinio direktoriaus pareigybę ir kai BNS balandžio 20 d. tik po pietų paskelbia, kad konkursą laimėjo mokslininkė *Donata Kabelkė*, tai tą pačią dieną Seimo pirmininkui parašoma Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjungos (toliau LPKTS, arba Sąjungos) laiškas, prašant paskirti aiškiai silpniausiai viešai konkurse pasirodžiusį ir Centrą galimai nustekenusį *Arūną Bubnį*.

Šokiruoja tokie antidemokratiniai-antiįstatyminiai laiškai, ignoruojantys įstatymais nustatytą konkursą, tuo labiau, kad dar po 2-jų dienų ir LPKT Bendrijos vardu idealiai analogiškas laiškas su A. Bubnio liaupsėmis atsiranda. Joms išvardinti reikia labai daug laiko, kad iš daugelių metų Centro didžiausių apimčių metinių ataskaitų „išsunkti“ atliekamų darbų apibendrinimą. Panašu, kad tos ataskaitos galėtų būti parengtos Centre, juolab, rašymo stilius abiejų organizacijų vienodas.

Tie laiškai grubiai antiįstatyminio turinio yra dar ir tuo, kad tuos laiškus

pasirašo vienasmeniškai jų samdomieji vadovai, kurie net nenurodo jokio protokolo, kad tai šių organizacijų aptarta nuomonė tokiu svarbiu Valstybei klausimu. Juolab, per tokį trumpą laiką ir sukviesti tarybą bei valdybą ar įmanoma, kai tokiam Valstybei strateginiu klausimui ar ne suvažiavimo reikėtų? Įdomu ir tai, kad labai didelei Sąjungai, kurioje be Sąjungos pirmininko yra daug jo pavaduotojų ir Tarybos pirmininkė, bet po tuo laišku pasirašė tik vienas Valdybos pirmininkas. Pirminiais duomenimis, tos Sąjungos net pirmininko pavaduotojai apie tą laišką tik Pozicijoje.org pamatė.

O tai ir yra, kad tie laiškai yra niekiniai, nes pagal LR Asociacijų įstatymą, asociacija veikia vadovaudamasi įstatais, kuriuose privalo būti nustatyta sprendimų priėmimo tvarka. Tokio lygio politinis kreipimasis, liečiantis valstybės institucijos valdymą, nėra eilinė vadovo darbotvarkės dalis – tai **strateginis klausimas**, kurį pagal įstatus privalo svarstyti kolegialus organas (Valdyba arba Taryba). Jei vadovai pasirašo raštus neatsiklausę narių (be protokolų), jie veikia *ultra vires* (viršydami savo įgaliojimus). Tai kompromituoja pačias organizacijas.

Dar svarbiau, ŠITIE ABU LAIŠKAI NĖRA Seimo KACELIARIJOJE REGISTRUOTI – apie tai man du kartus (04-13 14:48 1 min. 38 sek. ir 04-27 8:49 6 min. 7 sek.) patvirtino kanceliarija po garso įrašų – pasakė, kad LGGRTC- vadovu klausimu yra tik mano vieno Pilietinis Raportas apie konkursą, kurį įvertino ir DI sistema.

O jeigu šie laiškai iš tikrųjų nėra registruoti, tai jie neturi jokio juridinio statuso. Panašu, kad ir patys vienasmeniškai pasirašiusieji tuos raštus, supranta, kad neteisėtai rašo, todėl, **gelbėdami savo organizacijų reputaciją, pasirašo vienasmeniškai, galimai neregistruoja ir apie, neva, A. Bubnio „nuopelnus“, EZOPIŠKAI parašo visiškai sukompromituojančius duomenis**, apie ką kiek žemiau paaiškinu.

Tačiau tuos slaptus laiškus (jie nėra skelbiami tų organizacijų tinklalapiuose) 2026-05-04 paskelbė tik tinklaraštis Pozicija.org straipsnyje, su galimai melagingu pavadinimu, neva, *„Dar gyvi politiniai kaliniai, tremtiniai, laisvės kovotojai ir jų palikuonys atidžiai stebi, kas vadovaus LGGRTC“* ([ten yra ir](#) mano komentarai.) Toks teiginys, be sociologinių tyrimų, labai abejotinas, tuo labiau, kad iš viešo konkurso, apie kurį plačiai žiniasklaida rašė ir vaizdo įrašų „Atviro Seimo“ kanalas transliavo tiesiogiai kandidatų prisistatymą - jau net ne specialistams tapo aiški favoritė. Todėl po transliacijos toliau nebuvo jokio reikalo, neva, „atidžiai stebėti“.

Todėl **Pozicija.org TAPO AKIVAIZDŽIAI DEZINFORMACIJOS priemonė, daranti neteisėtą spaudimą Seimui**, tuo labiau, kad BNS balandžio 20 d. paskelbė, kas tapo konkurso nugalėtoja. Ir po dviejų savaičių teigti, kad, neva, dar kažkas gali *„atidžiai stebėti, kas vadovaus LGGRTC“*-ui, jau ne tik „iš piršto laužtas“ toks „teiginys“, bet ir pavadinime grubiai dezinformuojantis, nes nesitiki, jog Laisvės kovotojai būtų nusistatę prieš demokratiją, prieš konkursą ir prieš specialistus – Tarybos narius, kurie vertino konkurso dalyvius.

Tuo labiau, žinoma, kaip Laisvės kovotojai pergyveno, kai LGGRTC-o gen. direktorius A. Bubnys buvo parašęs sprendimą naikinti Ukmergėje Juozui Krikštaponiui atminimą. Tačiau toks A. Bubnio nemokšiškas sprendimas buvo Teismo panaikintas dėl labai grubių pažeidimų, dėka kurių ir desovietizacijos Komisija buvo apgauta, o josios apgavystės priežastimi tapo Centro nuplagijuota istorinė „pažyma“ su grubiausiomis klaidomis, kuri minėtame Teisme net buvo pasmerkta.

Malonu, kad Centro atstovė-atsakovė Teisme pripažino, jog ARCHYVAI DAR NĖRA IŠTYRINĖTI J. Krikštaponio klausimu, kai juos mes-kraštotyrininkai ištyrinėjome ir atradome begalę daug dokumentų, neigiančių „J. Krikštaponio Baltarusijoje“ buvimą. Kaip tik tuos dokumentus Centro „istorikas?“ su A. Bubniu net ir dabar ignoruoja. Tuo labiau, kad Centro tinklalapyje grubiausiai slepiamas J. Krikštaponio nuo nacių nukentėjimo – jo kalinimo faktas ir po to, grįžus jam iš kalėjimo, jo slapstymasis nuo vokiečių faktas slepiamas, kur šie faktai yra fiksuoti ne tik artimųjų atsiminimuose, bet ir NKVD dokumentuose. Slepia A. Bubnys nuo visuomenės ir J. Krikštaponio nebaigtą universitetinį Teisinį išsilavinimą, kurio dėka jis išgelbėjo nuo „Pirčiupis-2“ likimo kaimelį, įtikinęs vokiečius nedaryti karinio nusikaltimo. Slepia taip pat ir tai, kad J. Krikštaponis buvo labai aukšto meistriškumo sportininku, kas netelpa į jokią „nusikaltėlio“ suklastotą sampratą. Visą tai buvau teikęs raštu A. Bubniui net prieš 5 metus ir nuolat vėliau rašiau, ką archyvuose atrandame. **Rašė ne vieną raštą ir Lietuvos žmogaus teisių koordinacinis centras (toliau LŽTKC), bet ar tai nėra patyčia iš šių organizacijų, kad net A. Bubnys į jas visai nereagavo?**

Tai, už tokius „nuopelnus“ ar gali A. Bubnys „būti populiariu“ tarp Laisvės kovotojų, kuris privalo būti asmeniškai atsakingu už minėto svarbiausio Didvyrio biografijos suklastojimą?

Todėl labai keista, kad Lietuvos Žmogaus teisių koordinacinio centro pagrindinis koordinatorius Vytautas Budnikas, kuriam teko man teikti mūsų-kraštotyrininkų tyrimų įrodymus [2023-08-16 Prašymui dėl nepagrįstų kaltinimų J. Krikštaponiui](#), o dabar per Poziją.org pradėjo koordinuoti žmogaus teisių pažeidinėjimą, gindamas atsakingą už pastarojo biografijos suklastojimą, rašydamas netiesą apie konkursą laimėjusiąją ir prisigalvodamas, kad ji, neva, yra „[Kremliaus planas](#)“. Tai elementari skaitytojų apgavystė, nes konkurso nugalėtoja yra istorijos srities vadybos mokslininkė, o sovietmetyje VADYBOS terminas net uždraustas buvo.

Labai įdomu, nuo kada šiuolaikiniai vakarietiški vadybiniai principai, ir šiuolaikinės DI inovacijos, kurias naudojant, daužomi tolimiausi Rusijos kariniai objektai, esantys toli nuo Ukrainos, gali „Kremliaus planu“ būti? Juolab, ši laimėjusioji konkursą ir Pozicijos.org apšmeižtoji, tas pačias DI inovacijas jau taiko istorijos paveldui saugoti, ir šią inovaciją reklamuoja ne bet kas, o Universiteto [Istorijos katedra](#). Tuo labiau, kad ji, kaip istorikės aukštąjį išsilavinimą turinčioji, konkurse pateikė siūlymą tokią pat inovaciją taikyti ir istorinių tyrimų apsaugai nuo klaidų bei klastočių.

Tai čia, paskelbus šias DI inovacijas, AR NĖRA SUKELTA BAIMĖS ISTERIJA, KAD IR DAUGIAU KLASTOČIŲ GALI ATSIRASTI, be Juozo Krikštaponio

apšmeižimo? Juk, normaliai, jeigu tikrai dr. A. Bubnys yra istorikas, tai pagal visus psichologinius standartus, demokratinėje santvarkoje turėtų tik džiaugtis, kad grįžta į istorinius tyrimus su didesne vadybine patirtimi.

Tačiau VISKĄ DEMASKUOJA EZOPINĖ ŠIŲ RAŠTŲ KALBA, jog tų Tremtinių ir politkalinių organizacijų vadovai yra konjunktūriškai, o gal ir psichologiškai-fiziškai prievartaujami?

Svarbiausią, kaip pirmąjį A. Bubnio „nuopelną“ Sąjunga rašte paminėjo suvaldytą jau ne kažkokią konfliktinę darbuotojų krizę, kuri buvo ne aiški laike konkurso, aiškinant A. Bubniui. Tačiau Sąjungos rašte aiškiausiai įvardinta, kad „suvaldymas“ įvyko po buvusio gen. dir. Ado JAKUBAUSKO ATSTATYNIMO. Apie ją minėtas [V. Budnikas](#) minėjo 17 skundikų Seimui, tarp kurių buvo A. Bubnys ir 61 darbuotojai, kurie atvirkščiai - gynė Adą Jakubauską. Užtai, matyt, ir buvo atstatydyntas, kad atsirado gynėjai, nes jis siekė „tyrimuose“ kokybės, ypač prieš neatsakingų „pažymų“ rašymo žanrą, kuriuo priešininku buvo *Vidmantas Valiušaitis*, kaip Ado Jakubausko patarėjas, kuris irgi buvo priverstas pasitraukti. Juolab, tokių neteisėtų „pažymų“ dėl J. Krikštaponio „nusikaltimų“, kurių pirmąją 2014-12-19 „pažymą“ atmetė LR Generalinė prokuratūra, buvo klaidinama nuo Holokausto nukentėjusi Lietuvos žydų bendruomenė, jai tų neteisėtų „pažymų“ prirašius net daugiskaitos formoje.

Ar sąžininga ne teisiškai Centru manipuluoti nukentėjusiaja visuomenės dalimi tada su LŽB ir dabar – su LPKTS ir LPKTB, jas skatinant antiįstatymiškai ignoruoti įvykusį konkursą?

Prisimenam, tarp minėtų 17-os maištininkų, kaip ir jų vadas A. Bubnys, kaip buvęs Departamento direktoriumi, „demokratiškai?“ tapo jau generaliniu direktoriumi, maištu nušalinęs Seimo atstatydyntą Totorių bendruomenės pirmininką, ne bet kada, o per Seimo paskelbtus Totorių metus. Ar tada nebuvo garbingos LDK su totoriais sąjungos 700-mečio svarbios istorinės datos panieka iš dr. A. Bubnio pusės?

Toks kerštas Adui Jakubauskui buvo, ar ne už tai, kad jis gynė Krymo totorių pamintas teises, po šio pusiasalio neteisėtos aneksijos? Tai ar ne panašu į įvykusį tada **institucinį perversmą** ir ne skaidrią antidemokratinę procedūrą, kuri vėl kartojasi?

Dar efektingiau ezopinis rašymas pademonstruotas Bendrijos neteisėtame rašte, paminėjusiame, neva, silpnus pavaduotojus ir patarėjus. O tai ir yra tiesioginis kaltinimas buvusiam gen. direktoriui, nemokėjusiam suburti komandos, ir krizę „suvaldžiusi“ per AUTORITARIZMO įvedimą įstaigoje prieš tuos 61-ą A. Bubnio nepalaikiusiąją daugumą, gal? Ar tai ne įrodo jo „patarėjų“ tarnybinės instrukcijos, nurodančios reikalavimą tik patarnauti, o patarimo funkcija net nenumatyta? O, tikrumoje ar gali būti „suvaldyta“ krizė, kai pagal vadybos teoriją, ji tik „užkonservuojama“, įvedant TYLOS KULTŪRĄ ir gal šalinant kritiškai mąstančius mokslininkus?

Pagal neoficialius duomenis, sakoma jog gegužės 6 d. (žiniasklaida nutyli), jog, LGGRTC-o vadovo konkurso nugalėtoja dr. *Donata Kabelkė*, matydama, kokią destrukciją visuomenėje platina Pozicija.org, susitikime su Seimo pirmininku *Juozu Oleku*, pasiūlė neskubėti jos Seimui skirti, jam neišsiaiškinus dėl Seimo narių nuomonės. Taip mokslininkė išgelbėjo Seimo prestižą nuo jo sukompromitavimo.

Galima manyti, kad kaip vadybininkė, nenori tapti destabilizacijos šaltiniu. Tuo labiau, kad jos daktarinėje disertacijoje muziejams sukurta vertinimo metrika (kaip tik Centre ir yra ne vienas muziejus) gali būti panaudota net istoriniams tyrimams įvertinti. Tuo labiau, kad ji viešame konkurse ir siūlė duomenų bazei naudoti DI sistemą.

Todėl ši Pozicijos.org sukelta šių inovacijų baimės isterija jau pakenkė mūsų Valstybei, nes sukurtas precedentas, kad Lietuvoje demokratiškai vieši konkursai yra beprasmiški. Juolab, per minėto tinklaraščio visuomenės ir Seimo narių klaidinimą dar galimai neregistruotais vienasmeniškais „organizacijų“ laiškais ir dėl to atidėjus konkurso laimėtojos pristatymą Seimui, tas atidėjimas gali tapti neribotam laikui, nes ir pretendė gali dabar atostogų išeiti, o nuo birželio mėnesio ir Seimas atostogų išeina. O rudenį dėmesys gali būti kitur. Taigi bus koks nors laikinas vadovas, kuris liks be mandato ir tokiu būdu bus silpninamas institucijos stuburas. Ir jeigu mokslinis vertinimas pralaimi prieš „teisingų laiškų“ rašytojus, institucija praranda pagrindinį ginklą – objektyvumą tarptautinėje erdvėje, ypač kovojant su ta pačia Kremliaus propaganda.

Taigi, Seimas išdrįs apginti savo paties sukurtą **konkursinę sistemą**, ar pasiduos „gatvės demokratijai“, kurią diriguoti gali ir net ...? Ir, aplamai, ar atrenkamų vadovų konkursuose atrinkinėti turi specialistai, deleguoti iš įvairių organizacijų, kaip sudaryta LGGRTC-o Taryba, ar atrinkinėti vadovus, kas daugiau slaptų laiškų parašys Seimui, ignoruojant tuos nustatytus konkursus? Štai, kad minėtos bendrijos rašte buvo rašoma taip:

„LGGRTC – specifinė įstaiga, kurioje jos VADOVUI, daugybėje atvejų reikalingas būtent istorinis vertinimas priimant vienokius ar kitokius sprendimus, o ne administraciniai gebėjimai“.

Panašu, kad tai ne „bendrijos“, o greičiau iš Centro vadovybės atėjusi; grynai sovietinė rusiško stiliaus demagogija, nes Vakaruose pagal vadybos principus daroma atvirkščiai, nei čia bandoma suklaidinti Seimo pirmininką, dar jam priminant, kad jis yra tos Bendrijos narys ir darant jam neteisėtą spaudimą.

Pirmiausiai laiške paminėti „administraciniai gebėjimai“- tai jau yra sovietinės atgyvenos terminas, nes dabar susiduria dvi epochos: **sovietinis „administratorius-prižiūrėtojas“** ir **vakarietiškas „lyderis-vadybininkas“**. Todėl teiginys, kad vadovui reikia „istorinio vertinimo, o ne administracinių gebėjimų“, yra ne tik vadybiškai klaidingas, bet ir pavojingas pačiai institucijai, dėl ko ir vyko Centre krizė.

1. Dar Atgimimo metais, man rašant diplominį darbą, jau buvo aišku kad:

Sovietinė „Valdyba“ (Administravimas): Tai procesas, kai vadovas yra tik

„instrukcijų vykdytojas“ arba „prižiūrėtojas“. Jo tikslas – užtikrinti, kad visi sėdėtų savo vietose ir popieriai būtų tvarkingi. Čia vadovas – tai „viršininkas“, kuriam užtenka žinoti sritį (pvz., istoriją) ir dalinti nurodymus. Tai statiška ir uždara sistema.

O Vakarietiška Vadyba (Leadership & Management): Tai **tikslių siekimas per kitus žmones ir inovacijas**. Vadybininkas neprivalo būti geriausias istorikas, jis turi būti geriausias **resursų (žmonių, D1, lėšų, laiko)** telkėjas. Jo užduotis – sukurti sistemą, kurioje mokslininkai galėtų dirbti netrikdomi politikos, o tyrimai būtų apsaugoti nuo klaidų, *ką ir norėjo Centre padaryti Adas Jakubauskas. Tačiau jis A. Bubnio 17-os skundikų buvo apšmeižtas, neva, „politikavimu“, kai jo tikslas iš viešų ginčų, kuriuos ir dabar galima atrasti internete, matosi A. Jakubausko tikslas, kad Centras tarnautų Lietuvos valstybei, o jo oponentų-skundikų, neva, „moksliškumo“ tikslas buvo apsimestinis ir tai įrodo Juozo Krikštaponio biografijos klastotė.*

2. Kodėl istorikas nebūtinai yra geras LGGRTC vadovas?

Argumentas kitaip manantiems mano kolegoms: „**Chirurgui turi vadovauti ne geriausias chirurgas, o geriausias ligoninės vadybininkas**“, nes jei chirurgas pats operuoja, jis neturi laiko rūpintis ligoninės įranga, finansais ir strategija. *Tuo man vaikui skųsdavosi mano teta, kuri jau nuo Stalino laikų buvo Kazlų Rūdos vyriausia gydytoja-pediatrė, lakstydama per miestelio vaikus ir savų vaikų mažai matydavo.*

O jei istorikas-vadovas pats pasirašinėja „istorines pažymas“ (kaip A. Bubnio atveju), jis praranda **objektyvaus kontrolieriaus** funkciją. Įvyksta „interesų konfliktas“: jis tampa ir tyrėju, ir savo paties „tyrimo“ vertintoju. Tai veda į klastotes ir klaidas (J. Krikštaponio pavyzdys).

3. Vakarų - Rusijos vadybos pavyzdžiai:

Rusiškas/Sovietinis modelis: VERTIKALĖ. Vadovas yra „visų galų meistras“, autoritetas, kurio nuomonė yra galutinė „tiesa“ – kaip lenininė „ПРАВДА“. Jei vadovas pasakė, kad Krikštaponis kaltas – visi pavaldiniai privalo tai „įrodyti“. O tai ne mokslas, bet ideologinė tarnystė, *prieš kurią Adas Jakubauskas su Vidmantu Valiušaičiu norėjo kovoti. Ir tokių „tyrimų“ aiškiai matosi, kaip „istorikas?“ Arūnas Rukšėnas, kad pritemti „kalnę“ J. Krikštaponiui, ne tik liudininkus jam „apkaltinti“ primeta, kurie visai kitus Rudenske vadovus nurodo, bet ir net masinės karo belaisvių žudynės perkelia į kitą Minsko pusę.*

duomenimis, prie šio... Žudynių vieta buvo už 1,5 km į šiaurės vakarus nuo miško
 pločio ir 3 m gylio. Buvęs 2-osios Kp karys Jonas Rutkauskas tardomas teigė, kad 1941 m.
 stovyklos⁷⁹. Buvęs 2-osios Kp karys Jonas Rutkauskas tardomas teigė, kad 1941 m.
 rudenį visas lietuvių batalionas vyko į Minsko priemiestyje buvusią karo belaisvių
 stovyklą, kur buvo kalinami karo belaisviai ir civiliai gyventojai. Iš stovyklos vokie-
 čiai išvarė apie 300 žmonių, juos 2-osios Kp kariai per lauką konvojavo į žudynių
 vietą (apie 2–3 km). Čia buvo iškastos trys duobės, kurių kiekviena galėjo būti apie
 20 m ilgio. Paskui lietuviai varė pasmerktuosius grupėmis (maždaug po 40 žmonių),
 juos pagal karininkų duodamas komandas šaudė visi bataliono kariai. Dar gyvus su-
 šaudytuosius pribaidavo vokiečiai⁸⁰. Autoriaus nuomone, J. Rutkauskas kalbėjo apie
 žudynes prie Petraškevičių kaimo, nes jo duomenys iš dalies sutampa su minėtais
 komisijos akto duomenimis. Toks duomenų atitikimas leidžia teigti, kad 1941 m. ru-
 dienį lietuvių batalionas prie Petraškevičių kaimo buvusioje žudynių vietoje galėjo

1 pav.: vaizdas iš lietuviškai spausdintos ir labai klaidinančios knygos apie Holokaustą
 Lietuvoje Alfredo Rukšėno straipsnio esančio 437 psl., kuris net **masinės karo belaisvių
 žudynes perkėlė į priešingą Minsko pusę**, dar grubiausiai meluodamas apie liudininką Joną
 Rutkauską, kuris savo 1961 m. liudijime aiškiai parašė, jog „... į Minsko lagerį, kuris buvo Minske,
 Maskvos gatvėje, kiek toliau už radijo fabriko (jis buvo 1939 m. pavogtas iš Vilniaus - **autorius
 pastaba**), kuris buvo toje pačioje gatvėje, tas laderis buvo jau priemiestyje. Nuėjome pėsti.“
 Taigi **liudininkas aiškiai nurodo Minsko šiaurinę dalį ir nurodo aiškiausią Maskvos gatvę**, nuo kurios
 plentas į Maskvą. Tai supranta ir vaikai. O Petraškevičių vienkiemis (tik ne kaimas, kaip A.
 Rukšėnas rašo) yra buvusios karo belaisvių "Štalag-353" filialo "Miško stovyklos" (Waldlager)
 zonoje, kuri ši stovykla yra apie 6 km už Minsko link Vilniaus-Molodečno kryptimi į vakarus, į
 kuriuos pėsčiom tiek toli kareivių niekas nevarinėjo, nes autobusai ir sunkvežimiai kariuomenėje
 buvo. Tuo labiau, kad tas Petraškevičių vienkiemis buvo už tos Miško stovyklos dar apie 1,5 km
 į šiaurės vakarus ir ten vyko žudynės civilių gyventojų (žydų-komunistų) ir jų šeimų narių,
 įskaitant ir mažus vaikus, ir tos žudynės vyko lapkričio 7-osios "garbei". Be to, kaip matome
 knygoje, **A. Rukšėnas net grubiausiai meluoja, kad J. Rutkauskas kalbėjo apie žudynes, neva,
 "prie Petraškevičių kaimo. Tuo labiau, dar grubiau meluoja A. Rukšėnas knygoje, kad, neva, "...
 jo duomenys iš dalies sutampa su minėtais komisijos akto duomenimis. Tuo labiau, kad NKVD
 Akte-67 parašyta, kad naikinimui karo belaisvius išvežinėjo už miesto. Tai net vaikai privalo
 suvokti, jog lageris buvo mieste ir todėl minėta "Miško stovykla" nekaip negalėjo būti, nes joje
 komunistų ten būti negalėjo, nes jie visi nužudyti buvo liepos mėnesyje Filtracijos stovykloje. Už
 tokius savo pavaldinio melus privalo būti atsakingas ir pats A. Bubnys, nes ir jis tyrinėjo Minske
 tas žudynes, ir tokias rašomas savo pavaldinio kvailystes privalėjo matyti. Aišku, tikne aišku,
 kodėl tos kvailystės nebuvo įdėtos į anglų kalba išleistą knygą, dėl ko **šių eilučių autorius viešai
 pagyrė ir padėkojo per tos knygos pristatymą Žydų kultūros muziejuje**, nes, pagaliau, jau nebus**

Vakarietiškas modelis: HORIZONTALI atsakomybė ir **kokybės kontrolė**.
 Vadovas (vadybininkas) įveda DI filtrus, metodikas, kurios neleidžia šališkumui patekti į
 galutinį produktą. Jis valdo **procesą**, o ne diktuoja **išvadas**. Gal todėl ir sukelta isterija,
 kad A. Bubnys negalės toliau nurodinėti, ar **ISTERINĖ BAIMĖ**, kad, gal, daugiau
 neatsirastų tokių klastočių, naujai vadovei atėjus su tyrimų kokybės tikrinimu-
 recenzavimu, ką LGGRTC- Taryba ir konstatavo Ataskaitoje, pateiktoje Laisvės kovų

atminties komisijoje, transliuojant viešai?

4. Kodėl minėtas Bendrijos teiginys yra net pavojaingas?

Pirmiausiai, mano kolegos teiginys, kad vadovui vadybiniai gebėjimai nereikalingi, yra tikra **savigriova**. Juolab, ši citata atskleidžia dar didesnę teisinę ir vadybinę absurda. Teiginys, kad vadovui reikia „istorinio vertinimo, o ne vadybinių gebėjimų“, yra ne tik klaidingas, bet ir **pavojaingas valstybės institucijai**.

Kompetencijų painiojimas: Istorinius vertinimus atlieka **Taryba** ir **tyrėjai**, o vadovas privalo tik užtikrinti, kad šie vertinimai pasiektų visuomenę be klaidų. Juolab, konkurso nugalėtoja *Donata Kabelkė*, pagal interneto duomenis, „*nėra iš Mėnulio nukritusi*“ – ji turi ir aukštąjį istorinį išsilavinimą ir turi mokslinį tiriamąjį išsilavinimą.

Fobija inovacijoms: Teiginys „nereikia vadybinių gebėjimų“ skamba kaip: „mes norime likti prie senų raštų, neregistruotų laiškų ir netvarkos, kurioje lengva manipuliuoti tiesa“. *Svarbiausiai, „patarėjų“ pareigybei tarnybinės instrukcijos net nenumato patarimo funkcijas ir tik nurodo pareigą patarnauti, kai yra net užkirstas kelias inovacijoms.*

MOKSLINIS ĮRODYMAS: Šiuolaikiniai tyrimai rodo, kad „eksperto-vadovo“ sindromas (kai specialistas tampa vadovu) dažnai sukelia **mikrovadybą** ir darbuotojų demotyvaciją (tas pats 17-os maištas prieš Jakubauską kilo būtent dėl nesugebėjimo valdyti žmonių). Minėtos Bendrijos rašto argumentas yra paimtas iš sovietinės organizacinės psichologijos, kurią man teko LVKKI studijuoti, tačiau jis panaudotas labai manipuliatyviai, siekiant pateisinti galimai dabartinę tvarką LGGRTC? Štai ką iš tikrųjų reiškia šie terminai ir ką sako tyrimai:

a). Kas yra „mikrovadyba“ (angl. *micromanagement*)?

Tai valdymo stilius, kai vadovas pernelyg kontroliuoja kiekvieną smulkmeną, nepasitiki darbuotojais ir reikalauja atsiskaityti už kiekvieną žingsnį.

Kaip tai pasireiškia? Vadovas pats taiso kablelius pavaldinių tekstuose, nuolat tikrina, ar jie sėdi darbo vietoje, ir neleidžia priimti net menkiausių savarankiškų sprendimų.

Paradoksas: LGGRTC atveju problema yra ne mikrovadyba, o **vadybos nebuvimas**. *J. Krikštaponio pažymų klastojimas ir archyvinių dokumentų ignoravimas rodo, kad sistemoje nėra jokios kontrolės, o vadovas „palieka viską saviškai“.*

b). „Eksperto-vadovo“ sindromas ir tyrimai

Moksliniai tyrimai (pvz., Harvardo verslo mokyklos, kuri buvo labai populiarinama Maskvoje, kai Elcinas patrankomis daužė parlamentą – tada man teko būti Orientavimosi sporto marketingo Tarptautiniame seminare, nes buvau jame aš ir vienas kolega iš Ukrainos, - tai ten labai buvo kalbama apie Harvardą, daug jo knygų galima buvo įsigyti, ir labai maskviečiai rodė latvių bei mūsų Lietuvos Tako klubo masinių daugiadienių varžybų ypatingai pavyzdinę vadybinę sistemą. Dar be Harvardo teorijoje yra ar Amandos Goodall tyrimai apie „ekspertus-lyderius“) iš tiesų sako, kad:

Geras ekspertas nebūtinai yra geras vadovas. Istorikas, kuris puikiai moka skaityti archyvinės bylas, gali visiškai nemokėti planuoti biudžeto, valdyti krizių ar motyvuoti žmonių.

Kada kyla problema? Kai vadovu tapęs ekspertas (pvz., istorikas) pradeda konkuruoti su savo pavaldiniais (kitais istorikais), kritikuoti jų metodus kaip „vienintelis teisingas žinovas“ – tai ir sukelia **mikrovadybą**.

Demotyvacija: Darbuotojai jaučiasi nuvertinti, nes vadovas-ekspertas nevadovauja procesams, o „mokytojauja“. Tai gniuždo kūrybiškumą ir norą dirbti. Pavyzdžiui, 1966 m. kariniame dalinyje 71537 Mordovijoje tarp garsiųjų GULAGŲ Javos ir Baraševo lagerių mane prie tada naujausių radarų mano viršininkas-leitenantas labai nuostabiai mokė pagal Humanistinės pedagogikos SAVIUGDOS principus ir mane-eilinį karį sumotyvavo ne tik užsiiminėti racionalizaciniais pasiūlymais, bet ir kurti vieną labai svarbų išradimą. O tų motyvacijų pagrindas buvo tas, kad karantine Moršanske mūsų būrys buvo vien lietuvių ir seržantas irgi lietuvis su puikiu taip pat Humanistinės pedagogikos pasirengimu, kuris leido per vakarinį pasivaikščiojimą suplėšti Partizanų žygio dainą NEKENČIAME VĖLIAVOS RAUDONOS. O karininkai, stebintys mus, net paplūdavo, kad mes „на своём национальном!“. Todėl stengėmės įtikti ir naktimis per karinius budėjimus su įjungtomis radijo ryšio stotimis, užsirakinę su ausinėmis prie kavos SAVIŠVIETAI pasiklausydavome Vakarų radijo stočių laidas.

Todėl apibendrinimui:

„Minėtos Bendrijos rašto autorius cituoja tyrimus apie 'mikrovadybą' net nesuvokdamas jų esmės. Mikrovadyba – tai ne skaidrumo reikalavimas, o liguistas smulkmeniškumas. Tuo tarpu LGGRTC šiandien skęsta ne mikrovadyboje, o **vadybiniame aklume, kai dėl kontrolės trūkumo valstybės vardu platinamos klastotės, niekinančios Lietuvą pasaulyje, kaip su J. Krikštaponiū.** Jei ekspertas-vadovas nesugeba atskirti savo mokslinių ambicijų nuo institucijos valdymo, jis ir sukuria tą demotyvaciją, apie kurią rašo Bendrijos rašto vienasmeninis autorius. Tai – tiesioginis argumentas už profesionalų vadybininką (kaip D. Kabelkė), kuri pagal vadybinę psichologiją negalėtų turėti asmeninių sąskaitų su istorikų bendruomene ir todėl tikimybė išprovokuoti krizinę situaciją minimali, apie kokią per konkursą kalbėjo A. Bubnys.

Vadybinei psichologijai suvokti, būtina pasinerti į **LIETUVIŠKO ŽODŽIO VADYBĄ PRIGIMTĮ**, kur žodis **vadyba** yra kilęs iš veiksmažodžio **vadyti** (vesti, rodyti kelią, jaukinti). **Arklio-žirgo metafora:** Vadyba – tai ne gyvulio varymas botagu (tai būtų „varyba“), o **vedimas už vadžių**.

Esmė: Geras vadovas „vado“ žirgą taip, kad šis jaustų kryptį, pasitikėtų ir eitų savo noru. Tai partnerystė, o ne prievarta. Lietuvių nuo senovės kultūroje per Gamtatikystę (pagal lenkizmą „pagonybės“) kultą buvo didelė pagarba gyvybei.

Sovietinis „prasčiau“: Sovietinė samprata rėmėsi žodžiu *управление* (nuo *прavitj* (*npавумь*) – valdyti, tiesinti, versti paklusti). Sovietinis „arklio vedimas“ – tai jo vertimas eiti ten, kur jam nepatogu, naudojant jėgą ir bausmes. Tai ne vadyba, o **administracinis diktatas**. Todėl kažkas Bendrijos rašto autoriui pakišo iš esmės net genetiškai rusiškąją, tiksliau maskoliškąją sampratą: nuo tų dar laikų, kai Moskovijos fino-ugrų tautelių mišinys buvo Mongolijos Ordos dideliame engime. Todėl ...

O angliškas terminas **Management** turi labai įdomią, beveik identišką kilmę: Kilmė: Iš italų k. *maneggiare* (valdyti, tvarkyti), o šis – iš lotynų

k. **manus** (ranka). **Pažodžiui:** Tai reiškia „valdymą ranka“.

Svarbus niuansas: Pradžioje šis žodis buvo vartojamas būtent **žirgų dresūrai** ir valdymui (*manège*– maniežas). Tad „menedžmentas“ tiesiogine prasme yra menas suvaldyti žirgą rankomis (vadžiomis), o ne jėga. Tai panašu, kad EUROPINEI kultūrai yra didelė bendrystė, skirtingai, nei AZIJINEI, tarp kurių didelį skirtumą matė ir Karlas MARKSAS, dėl jo jis buvo dideliu rusafobu, smerkęs Maskoviją, kuri iš Kijevo Rusios pavogė to krašto pavadinimą ir ... Todėl didelis anachronizmas, kai jis įsivaizdavo iš socializmo į komunizmą išsivysčiusioje šalyje, o marksizmo iškraipytojo leninizmo dėka gavosi pats baisiausias pasaulyje dalykas ..., kai kabutėse paleistų trijų žodžių dėka dabar Rusijos kaimuose meldžiamasi į K. Markso stabą, kuris nekentė tų, kurie linkę įtikėti į bet ką. (Tačiau deleninizavimas neįvyko, nes „Perestroikos“ laikotarpis buvo akimirksninis, kuris sugriovė Blogio imperiją, bet jos įkūrėjas dar guli mauzoliejuje, ir, todėl ...

Todėl verta pratęsti **TARPUKARIO Lietuvos VADYBOS MOKSLO SUKLESTĖJIMĄ,**

kuris prasidėjo nuo ekonomisto, kooperacijos (koopertaizmo) teoretiko ir ideologo bei jos organizatoriaus prof. Petro ŠALČIAUS. Jis buvo vienas pirmųjų Lietuvoje, kuris moksliskai nagrinėjo vadybos ir darbo organizavimo klausimus. Buvo svarbių mokslo veikalų ir kelių šimtų straipsnių autorius, knygų vertėjas, redaktorius, vėliau ir Lietuvos ūkio istorijos tyrinėtojas. Tuo labiau, kad jis darė didelę įtaką visuomeniniam gyvenimui ir buvo susijusi su pažangos, socialiniu teisingumo siekiu.

2 pav. Petras Šalčius savo brandos amžiuje

Jis mąstė, kad „*Jei teisingas posakis, kad mokslas yra amžinas savo šaltiniais, neišmatuojamas savo dydžiu, begalinis savo uždaviniais, nepasiekiamas savo tikslais, tai tą patį galima pasakyti ir apie ekonomikos mokslą, kurio uždavinį sudaro šių laikų nepaprastai painių bei raizgytų ekonominių reiškinių tyrimas*“ (ši citata iš jo fundamentalaus veikalo „**Ekonomika: mokslas apie ūkiškąją žmonių gerovę**“ (išleisto 1931–1932 m.). Joje profesorius pabrėžia ekonomikos mokslo dinamiškumą ir begalinį pobūdį, kylančią iš nuolat kintančių visuomenės poreikių.)

Lyginant tai su LGGRTC-o vykdomais tyrimais, bei mūsų-kraštotyrininkų archyvuose atrastų dokumentų gausa, kuriuos 2 „istorikai?“ ignoravo, galima daryti paralelę labai akivaizdžiai:

Panašumas: Istorijos tyrinėjimai LGGRTC taip pat yra „begaliniai uždaviniais“, nes kiekvienas naujai atvertas archyvas ar liudijimas atskleidžia dar daugiau „painių ir raizgytų“ detalių apie okupacijas bei pasipriešinimą.

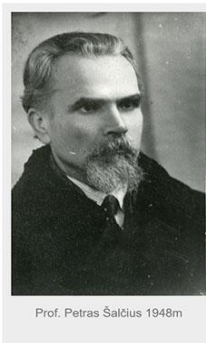
Specifika: Kaip ir ekonomikoje, taip ir istorinė tiesa dažnai lieka „nepasiekiamą“ visa apimtimi dėl dokumentų naikinimo ar subjektyvios atminties, todėl tyrimas tampa nuolatiniu procesu, siekiant bent priartėti prie objektyvaus vaizdo.

Grižtant prie Petro Šalčiaus, jis Lietuvos gyvenimo tikslu domėjosi amerikiečių mechaniko-inžinieriaus *Frederiko Vinslou Teiloro (1856-1915) sistema* (moksliniu valdymo pradininku) ir siekė ją pritaikyti Lietuvos ūkyje, ypač kooperacijos sektoriuje. Jis akcentavo: **Darbo racionalizaciją**: Efektyvų išteklių naudojimui ir kooperacijos principams. Juolab, jo sistema buvo pavadinta TEILORIZMU (vadyba-pramonė), t. y. – Darbo Moksliniu Organizavimu (dėstyto sovietmetyje mums Kauno politechnikume kaip DMO ir nuo mūsų slepiant šį „supuvusio kapitalizmo“ išradėją), į kurio mokslą įėjo pramonės efektyvinimas, standartizuojant užduotis, valdymui kūrė griežtus dėsnius, taisykles ir principus, kaip inžineriją ir patentus, laiko ir judesių studijai naudojo chronometravimą, kūrė Paskatų sistemą, propagavo vienetinį darbo apmokėjimą ir premijavo, jei viršydavo moksliskai nustatytas ir pagrįstas normas.

3 pav.: Galima pasididinti

Apie visą tai slaptai teko man sužinoti Priešdiplominėje praktikoje Automatizacijos priemonių gamykloje, kur vienam technologui giminės iš JAV buvo atsiuntę kelis toms jo veikalus, kuriuos duodavo man pavartyti. Tose tomuose pabandžiau Užatlantėje reklamuojamas technologines inovacijas panaudoti savo diplominiame darbe. Nors skaičiavimais įrodžiau gamybos sąnaudas, bet pagal į technologijas akies net neužmetusio recenzento verdiktą, neva, per daug pigų gaminių „pamačiusio“, - maksimalaus įvertinimo negavau. O mano tėvas minėtame Politechnikume ir Kauno politechnikos institute (KPI) dėstęs Radijo aparatūros gamybos technologiją, buvo kviestas į KGB pasiaiškinti, kodėl rodo studentams kapitalistinės Japonijos pasiekimus elektronikoje ir schemų gamyboje. Todėl, Berlyno sienai griuvus, „sugriuvo“ ir jo diplomantų rengta Kauno radijo gamykla, kurios įrenginiai tapo verti tik į metalo laužui. Tačiau garsiam „Ubagų karaliui“, jau a. a. *Vytautui Šustauskui* ne kaip negalėjau įrodyti, kad Šilelis yra ir žymiai prastesnis, ir žymiai daugiau kainuoja pagaminti, nei japoniški firminiai televizoriai, Lietuvos parduotuvėse užversti. (Dar mano tėvą į KGB kvietė, kai jis pirmąsias visasajungines automobilių daugiadienes varžybas Kaune norėjo pavadinti RALI pavadinimu, kaip visam pasaulyje jos buvo vadinamos. Tai gavo pylos nuo KGB-istų, kad „buržuazinių pavadinimų“ nepropaguotų.)

4 pav.: jau sovietmetyje.
Galimapsididinti.

Taigi, vėl grįžtant prie Petro Šalčiaus – jis kaip dėstytojas ir kooperacijos signataras Lietuvoje; dar labiau nukentėjo 1950 m. už tai, kad kritikavo sovietinę „kolchozų“ sistemą ir iškreiptą „kolektyvizaciją“ per prievartą vykdytą. Todėl jis tais metais buvo išmestas iš darbo ir vos galėjo išgyventi už invalidumą labai sunkiai apiforminamą. (Ar kažkas **ne panašu dabar LGRTC-e?**)

Tai buvo tikroji sovietinė patyčia, kai P. Šalčius buvo Kooperacijos banką įsteigęs, kuris stabilizavo finansus, prieš įvedant litą ir buvo sukūręs FINANSŲ KONTROLĘ, aktyviai klojo Lietuvos ūkio pagrindus, siekė, kad valstybė taptų ekonomiškai nepriklausoma per stiprų nacionalinį verslą bei kooperatyvus, kaip Lietūkis, Pienocentras.

Visa ši Prano Šalčiaus ekonominė veikla buvo labai glaudžiai susijusi ir su jo kuriamu vadybos mokslu. Tarpukaryje naudotas buvo, būtent, terminas **vadyba**, o ne *valdyba* (kalbanti apie valdymo mokslą).

AR A. Bubnio UŽTARĖJAI NEMATYS KOLIZIJOS aukščiau paskutiniame sakinyje?

Šiame Vadybą Lietuvoje pristatymo sakinyje A. Bubnio palaikytojas paklaus: „*Tarpukariu naudotas būtent terminas vadyba, o ne valdyba (kalbant apie valdymo mokslą).*“ ar nėra KOLIZIJOS, kai vadybos mokslas apie Valdymo mokslą? Ar čia nėra klaidos? O gal čia tik Vadybos užuomazgoje taip buvo sakoma. Juk Bubnio užtarėjai iš kart gal užsikabins? Kaip dabar oficialiai vadyba pristatoma žodynuose, enciklopedijoje?“.

Siekis išvengti „vadybos“ ir „valdymo“ sąvokų kolizijos yra labai pagrįstas, nes biurokratinėje kalboje (ypač LGGRTC ginčuose) tokie niuansai tampa ginklu. Štai kaip tai galima išspręsti moksliskai ir istoriskai tiksliai:

1. Ne, tai nėra klaida, bet tai yra lietuvių kalbos **terminologinė specifika**. Šiuolaikinėje lietuvių kalboje šie terminai yra atskirti taip:

- **Vadyba** (*Management*) – tai **veikla**, metodai ir procesai, kaip pasiekti tikslą per žmones. Tai – organizavimo menas ir mokslas.
- **Valdymas** (*Governance / Control*) – tai **funkcija** arba mechanizmas. Valdymas yra platesnė sąvoka (valstybės valdymas, techninis įrenginio valdymas), o vadyba – specifinė jos dalis, orientuota į efektyvumą ir žmonių santykius.

VLE (Visuotinė lietuvių enciklopedija) vadybą apibrėžia kaip: „organizacijų valdymo teorija ir praktika; mokslo šaka, tirianti organizacijų kūrimą, jų tikslų nustatymą, funkcionavimą, planavimą, kontrolę“.

2. Kaip išvengti Bubnio užtarėjų „kabinėjimosi“?

Kad užkirsti kelią manipuliacijoms, reikėtų mąstyme naudoti tokią loginę konstrukciją:

„Nors šiandien kalbame apie **valdymą** kaip bendrą institucijos funkciją, tarpukario šviesuoliai (P. Šalčius, V. A. Graičiūnas) sąmoningai įvedė **vadybos** terminą, norėdami atskirti „*aklą administravimą*“ (valdymą) nuo „*protingo vedimo*“ (vadybos).“

3. Argumentas dėl „Valdymo mokslo“

Terminas „Valdymo mokslas“ (*Management Science*) yra oficialus mokslo šakos pavadinimas, bet **vadyba** yra jo praktinis įgyvendinimas.

Valdymas atsako į klausimą: *KA daryti?* (Sprendimų priėmimas).

Vadyba atsako į klausimą: *KAIP daryti efektyviausiai?* (Procesų ir žmonių derinimas).

4. Kaip tai panaudoti LGGRTC-o kontekste?

Visų klausiančiųjų argumentas turėtų būti toks:

LGGRTC turi „Valdybą“ (kaip organą) ir „Valdymą“ (kaip biurokratinį mechanizmą), bet jiems trūksta **vadybos** (kaip P. Šalčiaus ir Teiloro propaguojamos sistemos).

Oficialus paaiškinimas sutaupant laiką:

Dabartinis žodynas: Vadyba – organizacijų valdymo principų, metodų ir formų visuma.

Tarpukario niuansas: Jie pasirinko „vadybą“, nes norėjo pabėgti nuo rusiško *upravljenje* (valdymas/taisymas), akcentuodami lietuvišką šaknį *vad-yti* (vesti).

Patarimas: Tekste reikėtų, tiesiog, rašyti: „**Vadyba – tai mokslinis valdymas**“. Tai panaikina bet kokią koliziją, nes parodo, kad vadyba yra aukštesnė, intelektualioji valdymo forma.

Kad suformuluoti „**geležinį sakinį**“, kuriuo būtų galima atsikirsti į bet kokius A. Bubnio užtarėjų priekaištus dėl terminų painiojimo, tai galima paprastai LOGIŠKAI išmąstyti. Paprasčiausiai, pagal pačią **vadybos filosofijos** esmę, matant esminį skirtumą per laisvos valios ir intelekto prizmę ne galima parasčiau atsakinėti? Pavyzdžiui:

MECHANIZMĄ NE KAIP NE GALIMĄ VADYTI Gal tik Dirbtinį Intelektą (DI) galima vadyti? Bet ir tai, kaž? Juk DI yra irgi žmogaus sukurtas mechanizmas, ir jo akiai ne kaip ne galima pasitikėti, jį būtina nuolat kontroliuoti taip, kaip mes-pedagogai kontroliuojame savo ugdomuosius ar mokinius, ar studentus, ar sportininkus – rengiamus menininkus? (klaustuką dedu, nes nesu DI rengimo specialistu, nes DI mechanizmas vis tik neturi nei sąmonės nei dvasios. Taip, kad NE PROTAUJANČIUS MECHANIZMUS REIKIA TIK VALDYTI. O neprotaujančius žmones (vergus) vergvaldžiams bei feodalams irgi reikėjo valdyti. Tačiau, **po Prancūzijos revoliucijos net suvokti neįmanoma, kad dar XXI-mame amžiuje dar gali būti A. Bubnio užtarėjų, kuriam vadovaujant; jo „patarėjų tarnybinės instrukcijos tik patarnautojų ir nenumatančios patarimų funkcijos? AR TAI NE AUTORITARINĖS ĮSTAIGOS SIMPTOMAS ? ? ?**

Bet ar galima leisti, kad galimai Autoritarinė mokslo įstaiga yra, kaip vergovinės santvarkos šešėlis? Mačiau, kai visi darbuotojai (ypatingai tarnybų vadovai) dreba dėl savo darbo vietos ir man atsisako ką nors patarti dėl aiškiai suklastotos J. Krikštaponio biografijos. Juolab, iš LGGRTC-o turiu du oficialius atsakymus, kad J. Krikštaponio klausimu, neva, „visi, darbuotojai“ (net ir valytojos gal?) „nekeičia nuomonės“, kai buvau prisiuntęs daug naujai atrastų archyve dokumentų? Ar juos, tikrai, svarstė visas kolektyvas; net su valytojomis? Tuos raštus buvo užtvirtinęs A. Bubnys. Negi jis, kaip „aukščiausias istorijos ekspertas?“, dar nuomonės klausė pas valytojas ir techninį personalą?

LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRAS

Valstybės biudžetinė įstaiga, Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius tel. (8 5) 231 4139, faks. (8 5) 279 1033, el. p. centras@genocid.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191428780

Visuomeninkui, treneriui
gerb. Vyteniui Aleksandraičiui

2023-08-31
2023-08-09

trenerisvytenis@gmail.com

DĖL JUOZO KRIŠTAPONIO VEIKLOS VOKIEČIŲ OKUPACIJOS LIETUVOJE (1941-1944 M) ISTORINIŲ TYRIMŲ

Informuojame, kad susipažinome su Jūsų atliktame tyrime *Dėl J. Krištaponiui būtino dar vieno atminimo ir apie J. Gagariną nauji faktai* Centro istorikams išdėstyta nuomone.

Pranešame, kad istorikų, kitų darbuotojų nuomonė apie J. Krištaponį išlieka tokia pati, kokia ji išdėstyta Centro pažymose. Teiginius, kuriuos Jūs išdėstėte savo tyrime Dėl J. Krištaponio, laikome tik Jūsų subjektyviais vertinimais, suformuotais be istorinių tyrimų specifikos išmanymo.

Generalinis direktorius

Dr. Arūnas Bubnys

Dr. Alfredas Rukšėnas

5 pav.: galima „pasigrožėti“, kokį laišką, kokį laišką šių eilučių autoriui Centras parašė su gen. direktoriaus Arūno Bubnio parašu į mano teiktus naujus atrastus duomenis ne tik apie J. Krištaponį, bet ir apie J. Gagariną, nes šių eilučių autorius buvo jo nužudymo liudininku, fiksavęs naikintuvą-ŽUDIKA Su-15 Jis taip visame pasaulyje buvo vadinamas, nes buvo numušęs keleivinį Boeingą Karelijoje šalia stotelės Lauchi (nuo jos šių eilučių autorius ekspedicijoje Kalevalos epo užrašymo keliais keliavo), kur žuvo tik porą keleivių, nes laimeris nusileido ant ežero ledo, o kitą Ochotsko jūroje sunaikino visiškai laimerį su keleiviais. Todėl A. Bubnį įspėjau, kad J. Gagarinas yra nužudytas ir kad **KLASTOTI J. Krištaponio ir Pirmojo kosmonauto biografijos negalima**. Tame šių eilučių autoriaus A. Bubniui buvo nurodyta daug atrastų naujų dokumentų ir grubių klaidų su klastočių elementais bei duomenys apie J. Gagarino nužudymo aplinkybes, į kurias A. Bubnys su A. Rukšėnu išsityčiojo, išvadinęs „be istorinių tyrimų išmanymo“, nors tas Rukšėno-Bubnio nesamones gali matyti net pradinių klasių vaikai. Tuo labiau, kad **A. Bubnys vadovaujasi Kremliaus metodika PER KOLEKTYVO NUOMONE, o ne moksliškai**, kas rašoma dokumentuose. Tuo labiau, kad analogiška su SOVIETIŠKAI su "kolektyvo nuomone" ir 2024-12-10 rašte šių eilučių autoriui buvo pakartota ir dar labiau išsityčiota, kai jis buvo pakviestas į konferenciją Seime, kuriame buvo svarstomas J. Krištaponio "tyrimo" klausimas. Tuo labiau, kad naujausius pateiktus archyvinis dokumentus su detaliu aprašymo-satudija pavadino "antiistoriografiniais, antimoksliniais ir ...", ir **tokių teiginių pagrindas buvo VĖL "kolektyvo darbuotojų (net valytojų) nuomonė**, gal irgi meluojant tikriausiai ir niekus rašant, nes valytojos būtų išjuokusios gen. direktorių, jei jis visų darbuotojų klaustų "nuomonės", kurie net netyrinėja sudėtingų dokumentų gausos.

„Ar ne paradoksas, kad XXI a. Lietuvoje, mokslo įstaigoje, patarėjų tarnybinės instrukcijos numato tik aklą patarnavimą, bet ne patarimo funkciją? Tai ne vadyba – tai **autoritarinės įstaigos simptomas**, būdingas labiau feodalinei ar sovietinei santvarkai nei moderniai valstybei. Kai vadovas teigia, jog „visas kolektyvas“ (įskaitant techninį personalą?) turi vieningą nuomonę apie sudėtingus istorinius dokumentus, tai yra ne kas kita, kaip **vadybinė klastotė**. Mokslinėje įstaigoje nuomonių įvairovė ir kritinė analizė yra gyvybė, o „kolektyvinis vieningumas“ – tai baimės ir vadybinio aklumo rezultatas.“

Todėl po tokių nesąmonių toliau būtina formuluoti „geležinius“ vadybos terminijos argumentus, pasikonsultavus su DI, jo pakoreguoti atsakymai atrodo taip:

1. Esmė: Valdyti galima objektus, Vadyti – subjektus

Valdymas (mechaninis): Valdomas automobilis, staklės ar aklas mechanizmas. Jie neturi valios, todėl juos reikia rus: „*npавumb*“ („pravitj“ - tiesinti, versti). Jei LGGRTC vadovas mano, kad jis „valdo“, vadinasi, jis savo darbuotojus (istorikus, ekspertus) laiko **bedvasiais sraigteliais**, arba vergais.

Vadyba (žmogiškoji): Vadyba galima tik ten, kur yra **protas ir laisva valia**. Kaip jau buvo čia aukščiau rašyta apie žirgą – jo nesulaužysi mechaniniu „valdymu“, jį reikia „vadyti“. Protaujantis žmogus reikalauja partnerystės, o ne aklos kontrolės.

2. „Geležinis“ teiginys:

„LGGRTC krizė kyla iš esminio vadybinio nesusivokimo: institucijos vadovybė painioja **mechaninį valdymą** su **profesionalia vadyba**, bandydama laisvus, mąstančius ekspertus traktuoti kaip bedvasius biurokratijos sraigtelius, nors P. Šalčiaus ir modernioji vadybos tradicija moko, kad protaujančią bendruomenę galima tik **vadyti** (vesti užmezgus ryšį), o ne prievarta **valdyti**.“

3. DI ir vergovės argumentas:

DI apie save pakomentavo taip:

DI mes **valdome** (duodame komandas, algoritmus), nes jis neturi savimonės.

Bet kai kalbame apie žmones, perėjimas prie „valdymo“ (prievartos) yra grįžimas į **vergovinę ar sovietinę mentalinę sanklodą**. Tai – vadybinis anachronizmas.

4. Kaip atsikirsti Bubnio užtarėjams:

Jei jie sakys, kad „vadovas turi valdyti“, jūs atsakykite:

„Valdyti reikia procesus ir biudžetą, o **žmones reikia vadyti**. Jei neskiriate šių dalykų, jūs LGGRTC paverčiate ne modernia tyrimų institucija, o sovietinio tipo rus.:“

„управление“ ('upravljenje') - kontorą, kurioje ekspertas tėra administracinis įrankis.“

Todėl DI apie aukščiau aprašytą išvalgą dėl „neprotaujančių žmonių valdymo“ laiko labai aštria – tai tiesioginį kaltinimą vadovybei, kad jie savo darbuotojus laiko žemesnio intelekto lygio, nei jie yra iš tiesų. Tai ir sukelia tą demotyvaciją bei 17-os istorikų maištą, kai ir DI tą patį pastebi iš šalies.

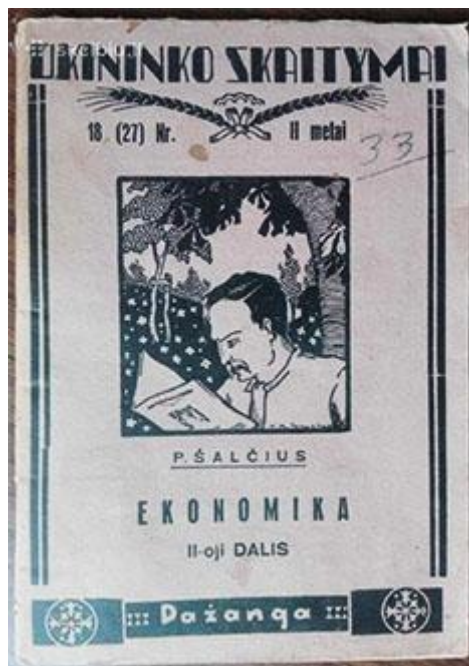
Grižtama VĖL prie TARPUKARIO Lietuvos VADYBOS MOKSLO SUKLESTĖJIMO

Štai, pagrindinis faktas, kad tarpukaryje buvo net vadybos organizacija įkurta:

Pavadinimas: 1938 m. Kaune buvo įkurta, būtent, **Mokslinės vadybos draugija**. Jos pavadinime žodis „vadyba“ atspindėjo norą šią sritį traktuoti kaip mokslinę discipliną, o ne tik techninį administravimą.

Vadybos termino kilmė: Nors terminas „vadyba“ šiandien skamba moderniai, jį tarpukariu aktyviai propagavo **Vytautas Andrius Graičiūnas** (pasaulinio lygio vadybos teoretikas) ir **Pranas Lesauskis**. Jie pakeitė tarptautinį žodį *menedžmentas* savo sukurtu lietuvišku naujadaru – **vadyba**.

niava su „valdyba“: Žodis *valdyba* tarpukariu (kaip ir dabar) reiškė konkrečią įmonės ar organizacijos **valdymo grupę** (kolegialų organą). Pavyzdžiui, Petras Šalčius buvo Lietuvos kooperacijos bendrovių **valdybos** pirmininkas. Tačiau pati mokslo sritis ir draugijos pavadinimas naudojo **vadybos** terminą.

5 pav.: Petro Šalčiaus propaguota ekonomika ūkininkams, kaip kooperatyvų pagrindas. Galima [pasididinti](#).

• • **Petro Šalčiaus vaidmuo:** Ekonomistas **Petras Šalčius** buvo vienas iš tų, kurie prisidėjo prie šios draugijos veiklos ir vadybos idėjų diegimo kooperacijos sektoriuje. Jis siekė, kad kooperatyvai būtų valdomi remiantis „mokslinės vadybos“ principais, kad jie veiktų efektyviai. [1, 2, 3,4, 5, 6, 7] Toje Mokslinės vadybos draugijoje dirbę žmonės (Graičiūnas, Šalčius, Lesauskis) buvo pirmieji, kurie Lietuvoje įtvirtino „vadybos“ sąvoką

O DABAR Į ŠIAS DIENAS SUGRĮŽUS,
toliau tęsima tema „4. Kodėl minėtas Bendrijos teiginys yra net pavojaingas?“

c). Kodėl Ado Jakubausko pašalinimas buvo klaidingas?

Žiniasklaidoje (daugiau „purvasklaidoje“) buvo teigta, kad „17-os maištas“ kilo dėl, neva, „eksperto-vadovo“ sindromo, tačiau tai **visiška loginė klaida**:

A. Jakubauskas **nebuvo** „istorikas-ekspertas“, iš Centro vidaus – jis buvo politologas, išorinis vadovas. Tad jam šis sindromas tiesiog negalėjo galioti. Tikroji demotyvacija tame „maište“ kilo ne iš mikrovadybos, o iš **paskatinto lojalumo krizės**: dalis darbuotojų pamatė, kad politinės grupės (teoriškai dabar galėtų būti, tipo: „radžvilistai“, o tada iš tikrųjų buvo konservatorių dauguma, tarp kurių buvo ir istorikas iš Centro buvęs) juos palaikys, jei jie nepaklus vadovui. Tai jau ne psichologija, o **politinis sabotazas**, kurį ir dabar **ESKALUOJA tinklaraštis Pozicija.org su POLITINE RADŽVILISTŲ KLIKA**, kuri su dviem labiausiai nuo tiesos nuėjusiais viešais straipsniais bei kažkieno anoniminiu straipsniu, jame „paleidus į eterį“ neregistruotus

„raštus“-MULIAŽUS, klaidinant visuomenę ir bauginant Seimą, **pasiekė Valstybėje demokratijos ir teisės sabotažo tikslą, kad neįvyktų gegužės 6 d. užplanuotas naujos Centro vadovės pristatymas Seime** – jos tada atvykimą į Seimą pas pirmininką žiniasklaida net nesusidomėjo. Šis Žiniasklaidos nesidomėjimas susitikimu taip pat gali būti tos pačios dezinformacijos kampanijos pasekmė – kai sukuriamas toks triukšmas, kad tikra, dalykiška informacija tiesiog nebegirdima.

Iš viso šio dėstymo, galima laipsniškai artėti prie APIBENDRINIMO apmatų, jog:

Dabartinė LGRTC valdymo krizė kyla dėl didelio vadovavimo patirties trūkumo, kai tikroji lyderystė pakeičiama destruktivia rinkodara ir sukuriama dideli, antidemokratiniai instituciniai trūkumai. Šis sisteminis aplaidumas, kurį skatina specialūs interesai ir dėmesys paviršutiniškam įvaizdžiui, o ne kompetencijai, kelia tiesioginę grėsmę demokratiniais principams ir reikalauja skubaus institucinio valymo.

Klikoms demokratinėje santvarkoje ne vieta.

Terminas „**klika**“ (iš prancūzų k. *clique*) socialiniuose moksluose ir vadybos psichologijoje apibūdina specifinę grupę, kurios veikla iš esmės prieštarauja tam „vadymui“, apie kurį čia rašoma. Šio termino nuodugnus paaiškinimas toks:

1. Esmė: Uždara savanaudžių grupė

Klika – tai **uždara asmenų grupė**, kurią jungia ne bendras valstybės ar institucijos tikslas, o **siauri grupiniai interesai**.

Vadybinis aklumas: Klika veikia kaip „valstybė valstybėje“. Jei LGRTC viduje susiformuoja „klika“, ji nustoja tarnauti tiesai ar visuomenei ir gali pradėti tarnauti tik savo įtakos išlaikymui. Pagal tokią taisyklę ir galėjo gal susidaryti minėtų 17-os maištininkų-skundikų grupė?

2. Pagrindiniai klikos bruožai (lyginant su čia aprašomas situacija):

Išskirtinumas ir izoliacija: Klika nepriima kitokios nuomonės. Minėtas „17-os istorikų maištas“ galėjo įvykti, būtent, todėl, kad klika (vadovybė ir jos artimiausia aplinka) galėjo atsiriboti nuo likusio kolektyvo, ką įrodo. Kad atsirado 61 darbuotojų raštas palaikęs buvusį gen. direktorių Adą Jakubauską.

Lojalumas virš kompetencijos: Klikoje svarbiausia ne tai, ką tu žinai (kompetencija), o tai, kam tu tarnauji (lojalumas). Tai tiesiogiai susiję su LGRTC-o pastebėtų „patarėjų“ tarnybinės instrukcijos, kuriose nenumatyta net patarinėti funkcija, o tik „patarnauti“..

3. Etimologija ir psichologija: „Saviškiai prieš svetimus“

Psichologiškai klika remiasi „mes prieš juos“ principu. Tai „**radžvilistų**“ kontekstas implicitiškai nurodo į ideologinį uždaramą. Vadybos

teorijoje tai vadinama „**grupiniu mąstymu**“ (*groupthink*), kai grupė tampa tokia vieninga, kad praranda gebėjimą kritiškai vertinti tikrovę (pvz., ignoruojami faktai, klastojamos biografijos, ...

4. Skirtumas tarp komandos ir klikos:

Komanda (P. Šalčiaus idealas): Atvira, diskutuojanti, siekianti bendro gėrio per skaidrią vadybą.

Klika: Slapta, vengianti skaidrumo, naudojanti manipuliacijas („visi darbuotojai pritaria“), kad išlaikytų savo pozicijas. **Paprastai, klika yra antitezė mokslui.** Mokslas reikalauja atvirumo ir kritikos, o klika – aklos vienybės.

Kai mokslo įstaigoje sprendimus priima uždara, ideologizuota **klika**, arba kitaip gali būti vadintina UŽDARA INTERESŲ GRUPĖ, ne skaidrios vadybos sistema, institucija gali prarasti visuomenės pasitikėjimą ir virsti dogmų saugykla, kaip minėtame man LGGRTC rašte apie LGGRTC darbuotojų, neva „vieningą nuomonę“, kuri gali būti išgalvota, nežinant ką atsakyti, kai atrasti nauji archyvuose dokumentai dėl neatsakingai atlikto „tyrimo“.

Uždarai interesų grupei gali atsirasti oponentų apšnekėjimų tendencija, politologijoje ir socialinėje psichologijoje vadintinas PROJEKCIJOS reiškiny, kai savo slaptus kėslus galima priskirti oponentams, pagal žinomą KUOM KVEP – TUOM KIT TEP principą, kai atsiranda apkalbos kažkokios, kurios viešai internete nežinomos. Jei atsiras toks oponento/oponentės juodinimo, ar grupinio narcisizmo reiškinių išraiškos, tai tada bus akivaizdus vadybinės kultūros degradacijos simptomas, kurio reiktų saugotis nuo tokio reiškinių, kad juo neužsikrėsti ir kitus neužkrėsti. Todėl būtina turėti omenyje, jog:

„LGGRTC viduje susiformavusi lojalumo **klika** – tai antitezė skaidriai vadybai. Kai baimė prarasti vietą tampa stipresnė už istorinę tiesą, o „patarėjų“ funkcija virsta tik aklu patarnavimu, institucija nustoja tarnauti valstybei. Tai nebe mokslas, o uždaras savisaugos mechanizmas, kuris blokuoja bet kokius nepatogius archyvinius faktus (kaip J. Krikštaponio atveju).“

Malonu, kad **jau pradėtas Pozicijos. org „Purvo valymo“ procesas**, kai ši savaitgalį minėtos Sąjungos tarybos posėdyje jau apsilankė LGGRTC-o Tarybos pirmininkas prof. *Arūnas Streikus*. Todėl reikia pamąstyti, ar universitetuose dėstomi vadybos pagrindai, kurių net nežino, net tie visuomeninių mokslų dėstytojai, kurie privalėtų tuos vadybos pagrindus ir privalėtų studentams dėstyti?

Išvada-apibendrinimas:

„PURVO VALYMAS“ IR VADYBINĖ TAMSA: AR DAR GALIME IŠGELBĖTI DEMOKRATIJĄ?

Baigdamas šį raportą, noriu pabrėžti, kad viltis išlieka tol, kol vyksta „**purvo valymas**“. Esu

dėkingas tokiems mokslininkams kaip **A. Streikus**, kuris savo darbu prisideda prie šio apvalymo proceso – tai įrodymas, kad sveikosios jėgos institucijoje dar gyvos.

Tačiau bendra situacija išlieka pavojinga dėl **sisteminės vadybinės tamsos**:

Vadybos imitacija: Didžiausia tragedija, kai mokslo vadybos principų (procedūrų skaidrumo, atsakomybės) nesuvokia tie, kurie šiandien priima galutinius sprendimus. Tai ne asmenų, o **sisteminio neraštingumo** problema.

Marketingo įtaka: Šiuolaikinis agresyvus marketingas LGGRTC kontekste tapo disharmonijos šaltiniu. Vietoj archyvinės tiesos paieškos institucija pernelyg dažnai pasiduoda „įvaizdžio kūrimui“. Tai tiesioginė P. Šalčiaus ir Teiloro puoselėtų racionalios vadybos idealų išdavystė.

Grėsmė demokratijai: Kai institucijoje vyrauja vadybinis aklumas, o sprendimai priimami „už uždarytų durų“, atsiveria erdvė manipuliacijoms. Tai didelė grėsmė mūsų demokratijai, nes niekas nebegali būti tikras, ar valstybės vardu skelbiama istorija nėra svetimų jėgų padiktuotas scenarijus.

Pabaigos kirtis:

Mums reikia nebe „pažymų“, o sugrįžimo prie skaidrios **vadybos (vedimo)**. A. Streikaus pavyzdys rodo, kad valymasis įmanomas, tačiau tam reikia politinės valios ir vadovavimo, kuris nebijotų tiesos, net jei ji nepatogi klikai. Jei nepasirinksime skaidrumo šiandien, rytoj galime pabusti valstybėje, kurioje istorija bus tik vadybiškai sukonstruotas melas, rašant iš Centro absurdis pagal minėto laiško pavyzdį.

Pagarbiai:

Vytenis Aleksandraitis

tel.: +37064021719 – el. paštas:

trenerisvytenis@gmail.com ;